

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 526

van **SOFIE JOOSEN**

datum: 22 januari 2021

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Weidevogelbescherming - Compensaties voor landbouwers

Ik nam met veel interesse kennis van het soortenbeschermingsprogramma (SBP) weidevogels met de focus op grutto en wulp, dat de minister vorige maand uitvaardigde. Vanzelfsprekend spelen landbouwers een cruciale rol in het beschermen van weidevogels. In actie 2.3 worden daarbij nieuwe ambities uitgesproken om eigenaars/beheerders van geschikte weilanden te betrekken bij het weidevogelbeheer:

“Daarnaast kan ook gezocht worden naar andere stimuli/instrumenten om landbouwers en andere beheerders (bijvoorbeeld agrobeheergroepen) mee te engageren binnen het weidevogelbeheer. Zo zou er voor een ingreep in een weidevogelkern die een landbouwer economisch kan benadelen een soort compensatie of mitigatie kunnen voorzien worden, bijvoorbeeld via de instrumentenkoffer van het Decreet Landinrichting.”

Welke concrete mogelijkheden ziet de minister ten voordele van landbouwers via het decreet Landinrichting? Op welke termijn mikt zij om deze aanpak effectief uit te rollen?

ANTWOORD

op vraag nr. 526 van 22 januari 2021

van **SOFIE JOOSEN**

Tijdens de opmaak van het SBP weidevogels werd vastgesteld dat het weidevogelbeleid momenteel vooral steunt op enerzijds de uitbouw van weidevogelreservaten en anderzijds de beheerovereenkomsten (BO) weidefauna uit het PDPO. Idealiter kunnen percelen met natuurbeheer en percelen met beheerovereenkomst elkaar aanvullen en versterken. Het SBP stelt in Actie 1.1 dan ook voorop om gebiedsgericht (per populatiecluster) deze analyse en afstemming per gebied/populatiecluster in detail te maken.

In populatieclusters waar er geen natuurgebieden als ondersteuning van de inzet van BO's kunnen dienen, vallen we terug op de inzet van het instrument BO's. Dergelijke BO's moeten dan in voldoende hoge dichtheden én op de juiste percelen worden afgesloten om effectief te kunnen zijn. Ervaring leert dat dit, ondanks het gericht en actief promoten vanuit de VLM, onvoldoende lukt op het terrein.

In populatieclusters waar weidevogelreservaten worden uitgebouwd is het optimaliseren van het waterpeil eveneens vaak een lastig gegeven gezien een peilverhoging doorgaans ook een impact, zowel positief in een aantal gevallen als negatief, heeft op naburige landbouwpercelen.

Voor de knelpunten van beide instrumenten - langere termijngarantie van het beheer (voor BO) en waterpeilen (zowel voor BO als context van weidevogelreservaten) - biedt het decreet landinrichting mogelijkheden.

- De meest eenvoudige optie verloopt via het vaststellen van een beheervisie voor een bepaald gebied waarbij relatief laagdrempelig de instrumenten beheerovereenkomst (sensu Decreet Landinrichting) en dienstenvergoedingen kunnen worden geactiveerd. Voordeel hiervan is dat de duurtijd van de beheervergoeding voor weidevogelvriendelijk beheer voor een langere periode dan 5 jaar kan bepaald worden. Daarnaast is het mogelijk om hiermee ook op percelen die niet door landbouwers worden beheerd een aangepast beheer te vergoeden.
- In gebieden waar vernatting van weidevogelreservaten implicaties zou kunnen hebben op naburige landbouwpercelen, liggen instrumenten als verwerving, vergoeding voor waardeverlies van gronden of grondenruil via een lokale grondenbank het meest voor de hand. Deze instrumenten dienen weliswaar gekaderd binnen een landinrichtingsproject, plan of programma.

Zoals ook te lezen is in het [achtergrondrapport](#) voor dit soortenbeschermingsprogramma zitten er verschillende instrumenten in de instrumentenkoffer van de VLM. Meest concreet in dit geval zijn de nieuwe instrumenten dienstenvergoeding en beheerovereenkomsten landinrichting. Deze instrumenten kunnen relatief eenvoudig en laagdrempelig worden ingezet via een vastgestelde beheervisie. In het kader van het Interreg Europe project BioGov test de VLM deze instrumenten momenteel uit om deze nog te optimaliseren. Zo wordt via een participatief proces de inzet van de dienstenvergoeding voorbereid om in het Gulpdal in Voeren uitvoering te geven aan de soortenbeschermingsprogramma's hazelmuis en grauwe klauwier. Op de Antwerpse Linkerscheldeoever worden dan weer beheerovereenkomsten landinrichting uitgewerkt met kiekendiefvriendelijke teelten in uitvoering van het soortenbeschermingsprogramma bruine kiekendief. Met de ervaring die in deze testcases wordt opgedaan zal ik na evaluatie bekijken of het mogelijk is om deze aanpak verder uit te rollen vanaf 2022/23.